

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

287

Vragen van het lid **Thijssen** (PvdA) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *financiële tekorten bij de NVWA* (ingezonden 6 september 2023).

Antwoord van Minister **Adema** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 23 oktober 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 84.

Vraag 1

Bent u bekend met de acute financiële tekorten bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA)?¹ Zo ja, sinds wanneer?

Antwoord 1

Ja, uit de reguliere (kwartaal)prognoses aan mijn ministerie bleek dat de NVWA voor 2023 verwachtte af te koersen op een (beheersbaar) financieel negatief resultaat.

Vraag 2

Is hierover overleg geweest met het ministerie?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Hoe heeft dit tekort kunnen ontstaan?

Antwoord 3

De oorzaken zijn met name hogere kosten ten gevolge van inflatie, vernieuwde CAO-afspraken en minder retributie opbrengsten, mede als gevolg van marktomstandigheden.

Vraag 4

Klopt het dat er een vacaturestop is afgekondigd en de beloofde groei stil komt te vallen? Wat zijn hier de gevolgen van voor de uitvoering van de taken van de NVWA?

¹ <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/fors-financieel-tekort-dwingt-nvwa-tot-bezuinigingen-en-personeelsstop-kamerleden-bezorgd-wat-betekent-dit-voor-al-die-belangrijke-taken/>.

Antwoord 4

Er is geen sprake van een vacaturestop, wel vindt de openstelling van nieuwe vacatures tot ultimo 2023 beperkt plaats. Daarbij wordt steeds de afweging gemaakt of invulling op korte termijn vanuit continuïteitsperspectief noodzakelijk is. De NVWA ligt op koers met de beoogde groei die bij aanvang van 2023 was voorzien in het NVWA jaarplan voor 2023 en daarmee ligt ook het inhoudelijk realiseren van het NVWA jaarplan 2023 op koers.

Vraag 5

Klopt het dat de externe inhuur en dan met name die van dierenartsen wordt verminderd? Wat zijn hiervan de gevolgen voor de uitvoering van de taken van de NVWA? Wat zijn de gevolgen voor het dierenwelzijn en het beloofde verscherpte toezicht op de slachthuizen?

Antwoord 5

Nee, de inhuur op dierenartsen wordt niet verminderd. Wel worden de kosten op inhuur op onder andere functies in de bedrijfsvoering beperkt. Dit gaat niet ten koste van de kwaliteit van het toezicht dat is voorzien in het jaarplan 2023. NVWA zet onverminderd in op het werven en behouden van dierenartsen die werken in de uitvoering. Dat kan via reguliere vacatures, maar ook via externe inhuur. De NVWA blijft het benodigde toezicht op de naleving rond dierenwelzijn, voedselveiligheid en diergezondheid houden. Indien nodig worden bedrijven onder verscherpt toezicht gesteld, zo ook de slachthuizen.

Vraag 6

Kunt u de Kamer laten weten welke afdelingen/taken minder mensen/middelen krijgen dan wat het plan was? Is dit proportioneel ten opzichte van de vastgestelde taken en prioriteiten?

Antwoord 6

In afstemming met mijn ministerie en het Ministerie van VWS, heeft de NVWA een aantal mitigerende maatregelen genomen, zoals het verantwoord vertragen van de instroom, beperken van inhuur op functies in de bedrijfsvoering, het optimaliseren van opbrengsten en kostenbesparingen op opleidingen, kantoorinrichting en inventaris. Bij deze afwegingen staat het uitvoeren van de doelen in het jaarplan 2023 en de beoogde versterking van de NVWA in 2023 voorop.

Vraag 7

Welke manieren heeft de NVWA om meer eigen middelen te genereren, dan wel kosten effectiever door te berekenen?

Antwoord 7

De NVWA stuurt als agentschap met een baten-lastenstelsel sterk op doelmatigheid en efficiëntie en streeft – binnen de wettelijke kaders – naar een zo laag mogelijke kostprijs. Daarbij zet ik mij ervoor in om – waar mogelijk – de doelmatigheid en efficiëntie van de stelsels waar de NVWA op toeziet te verbeteren. Ik informeer de Tweede Kamer regelmatig over de stappen die ik, samen met de NVWA, op dit terrein zet (zie hiervoor onder andere Kamerstuk 33 835, nr. 216).

Vraag 8

Hoe verhouden de kosten voor mensen en faciliteiten van de NVWA zich tot die van andere (inspectie)diensten?

Antwoord 8

Uw Kamer heeft in mei 2020 het rapport van KPMG «Kostentoerekening en doelmatigheid van de NVWA» ontvangen (Kamerstuk 33 835, nr. 160). KPMG stelt hierin op basis van een benchmark met zeven met de NVWA vergelijkbare toezichthoudende organisaties in Nederland vast dat de NVWA binnen de bandbreedte van bedrijfsvoeringskosten beweegt en vergelijkbaar efficiënt is.

Vraag 9

Is bezuinigen op de omvang van de organisatie de enige manier om substantieel kosten te besparen?

Antwoord 9

De omvang van de NVWA blijft op het niveau dat nodig is om de afspraken uit het jaarplan 2023 uit te voeren. De maatregelen en bezuinigingen, waaronder die om tijdelijk de instroom te vertragen gaan niet ten koste van de kwaliteit van het toezicht dat is voorzien in het jaarplan 2023. Zie voor de aard van de diverse compenserende en mitigerende maatregelen het antwoord op vraag 6.

Vraag 10

Is volgens u, gezien de eerdere problemen met een angstcultuur, ziekteverzuim en het wegglopen van ervaren krachten, een kleine bezuiniging, zoals op het personeelsfeestje of andere posten die motivatie en cohesie versterken, wel een goed idee?

Antwoord 10

Ik realiseer me goed dat de genomen maatregelen binnen de NVWA gevoelig kunnen liggen. Daarom kijkt de NVWA – in afstemming met mijn ministerie en het Ministerie van VWS – zorgvuldig naar de (on)mogelijkheid van mitigerende maatregelen en de organisatorische en financiële effecten daarvan. Juist vanwege het belang dat de NVWA haar positie als onafhankelijk toezicht houder kan versterken en haar publieke taken nu en in de toekomst goed kan uitvoeren moet er, met stijgende kosten en tegenvallende baten, worden gestuurd op een acceptabel financieel resultaat. Activiteiten die de samenwerking, de motivatie en cohesie versterken gaan zoveel mogelijk door. Het reserveren van externe locaties wordt daarbij zoveel mogelijk vermeden.

Vraag 11

Gaat u ingrijpen bij de NVWA of wacht u af wat het boekjaar gaat brengen en dan pas reageren?

Antwoord 11

Mijn ministerie, het Ministerie van VWS en de NVWA zijn aan de slag om ieder vanuit de eigen rol de financiële situatie op weg naar eind 2023 te verbeteren. Ik verwacht dat de maatregelen ervoor zorgen dat het geprognosticeerd negatief resultaat voor 2023 wordt opgelost.